

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Філософський факультет

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія управління

Освітня програма «Філософія»

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 9 від “25” червня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності та результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література
9. Програмові вимоги

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Філософія управління
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Викладач (-і)	Дойчик Максим Вікторович
Контактний телефон викладача	0955702451
E-mail викладача	maksym.doichyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	вівторок 13.45
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Філософія управління» читається студентам ОР магістр першого курсу спеціальності 033 – Філософія. В межах лекційного викладу та семінарської практики з «Філософії управління» акцент робиться на історико-філософському та проблемному аспектах курсу, а також на опрацюванні ключових ідей та понять, аналізі сучасних підходів до вирішення найважливіших управлінських проблем.</p> <p>Курс лекцій присвячено теоретико-методологічним проблемам дослідження філософії управління, історії становлення філософії управління як науки, визначається об'єкт та предмет філософії управління, її завдання, розглядаються основні поняття і категорії предметного поля, принципам і моделям управління. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування філософської наукової літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: висвітлення проблем філософії управління як галузі наукового знання, дослідження специфіки соціальних відносин у процесі управління та ознайомлення з особливостями філософського аналізу управлінських процесів.</p> <p>Завдання: ознайомлення з основними філософськими теоріями і підходами до управління; засвоєння основних категорій і понять філософії управління; ознайомлення зі специфікою управління соціальними процесами на різних рівнях реалізації управлінської діяльності; ознайомлення з особливостями філософського аналізу процесів управління і практикою застосування його результатів.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати: зміст понять і категорій філософії управління; основні етапи розвитку філософії управління; мати уявлення про головні проблеми філософії управління й теоретико-методологічні підходи до вивчення специфіки соціальних відносин у процесі управління.</p> <p>вміти: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, орієнтуватися у світоглядних парадигмах, використовувати методи філософії управління для аналізу та вирішення проблем управління.</p>	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>4.1. Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; - здатність працювати в команді та автономно; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним; - навички використання інформаційних і комунікативних технологій. - усвідомлення принципів академічної доброчесності. <p>4.2. Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання основних етапів та особливостей розвитку філософії управління; 	

- розуміння змісту найважливіших управлінських проблем;
- здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз особливостей філософських поглядів на управління мислителів різних історико-філософських періодів;
- здатність самостійно досліджувати теоретичні та прикладні проблеми філософії управління;
- здатність визначати основні категорії філософії управління, аналізувати твори українських та зарубіжних мислителів, визначати їхні найважливіші філософські ідеї;
- здатність, критично переосмислюючи стереотипи, глибоко й всебічно висвітлювати основні питання філософії управління, формулювати й аргументовано захищати власну думку щодо змісту дискусійних положень, проявляючи толерантність до поглядів інших людей на ці проблеми, спрямувати набуті знання з філософії управління на вироблення методологічних засад своєї особистої гуманітарної і фахової підготовки;
- здатність оперувати найважливішими методами наукового пізнання;
- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі філософії управління;
- здатність розрізняти змістовні та формальні складові процесів та явищ, що вивчає філософія управління;
- здатність аналізувати структуру явищ та процесів, функції елементів систем, що вивчаються філософією управління;
- здатність критично осмислювати запропоновані завдання, які стосуються аналізу текстів першоджерел.
- здатність критично мислити;
- здатність аргументувати на захист власної позиції.

4.3. Результати навчання

- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.
- розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;
- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;
- розуміти основні проблеми філософії управління та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності;
- вміти здійснювати порівняльний аналіз особливостей філософських поглядів на управління мислителів різних історико-філософських періодів;
- вміти вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі філософії управління;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		14	
семінарські		16	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

4	033 Філософія	1	Н		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема № 1. Філософія управління: як наука та навчальна дисципліна (4 год.).</p> <p>1. Філософія управління: концепція, об'єкт, предмет.</p> <p>2. Суб'єкт та об'єкт управління.</p> <p>3. Типи управління. Роль потреб та інтересів у формуванні мотивів і цілей управлінської діяльності.</p> <p>4. Принципи соціального управління.</p> <p>5. Методи соціального управління.</p>	лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-6	підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, виконати тестування 8 год. (4 год. лекцій, 4 год. сем.)	20	Лютий 2021 р. (згідно з електронним розкладом)
<p>Тема № 2. Історія та сучасний стан філософського осмислення феномену управління.</p> <p>1. Проблема управління у філософії Стародавнього світу.</p> <p>2. Обґрунтування управлінських функцій в філософії середніх віків та епохи Відродження.</p> <p>3. Філософські основи управління суспільством у філософії Нового часу.</p> <p>4. Сучасний стан філософського осмислення феномену управління.</p>	лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-6	підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, виконати тестування 8 год. (4 год. лекцій, 4 год. сем.)	20	Лютий 2021 р. (згідно з електронним розкладом)
<p>Тема № 3. Моделі управління: онтологічні та гносеологічні виміри.</p> <p>1. Онтологічний вимір феномену управління. Поняття моделі управління.</p> <p>2. Ліберальний тип</p>	лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-6	підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, виконати тестування 8 год. (4 год.	20	Березень 2021 р. (згідно з електронним розкладом)

<p>управлінських систем.</p> <p>3. Авторитарна система управління.</p> <p>4. Демократична система управління.</p> <p>5. Гносеологічний вимір феномену управління.</p> <p>Тема № 4. Філософські засади прийняття управлінських рішень.</p> <p>1. Поняття та сутність управлінського рішення, його типологія та класифікація.</p> <p>2. Головні моделі та технології прийняття управлінського рішення.</p> <p>3. Основні етапи прийняття управлінського рішення.</p> <p>4. Світоглядно-методологічні засади прийняття правильного управлінського</p>	лекція, групова робота, семінарське заняття, самостійна робота	1-6	лекцій, 4 год. сем.)	15	Травень 2021 р. (згідно з електронним розкладом)
			підготувати презентацію; підготувати конспект семінарського заняття, виконати тестування 6 год. (2 год. лекцій, 4 год. сем.)	25	
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Залік виставляється в діапазоні від 50 до 100 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної підсумкової контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює весь зміст навчальної дисципліни. Максимальний бал за контрольну роботу становить 25 балів.				
Семінарські заняття	Оцінюється робота на 8 семінарських заняттях: - виконання практичних завдань, тестувань 1-4 (максимум 20 балів), - участь в обговоренні тем на семінарських заняттях 5-8 (максимум 20 балів), - виконання індивідуальних завдань у формі 4-х мультимедійних презентацій за питаннями теми відповідного семінарського заняття (максимум 20 балів), - виконання підсумкової контрольної роботи на 8 семінарському занятті (максимум 25 балів).				
Лекційні заняття	Загальна сума балів за відвідування лекцій становить максимум 15 балів.				
Умови заліку з курсу	При виставленні підсумкової залікової оцінки (мінімум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів				

	(бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних занять, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкової контрольної роботи та бали, отримані за відвідування лекцій.
7. Політика курсу	
<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за відвідування лекцій (максимум 15 балів), участь в обговоренні тем на семінарських заняттях (максимум 20 балів), виконання практичних завдань, тестувань (максимум 20 балів), виконання підсумкової контрольної роботи (максимум 25 балів), самостійну роботу, індивідуальні завдання у формі мультимедійних презентацій за питаннями теми відповідного семінарського заняття (максимум 20 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; дотримання принципів академічної доброчесності.</p> <p>Усі заняття проводяться згідно електронного розкладу університету, а також з використанням дистанційних форм онлайн-навчання.</p> <p>Студент, який не набрав підсумкових залікових 50 балів користується повторним правом отримати залік на складанні заліку за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне тестування.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Кремень В.Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління: Підручник. – К.: Знання України, 2007. – 360 с. 2. Кремень В. Г., Пазиніч С.М., Пономарьов О.С. Філософія управління: Підручник. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. –Харків: НТУ «ХПІ», 2008. –524 с. 3. Проблема управління суспільством в історії філософської думки / Герасимчук А.А., Тимошенко З. І. Курс лекцій з філософії : Навч. посіб. – К. : Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 1999. – 422 с. 4. Філософія управління персоналом: Монографія / Під ред. В.Г. Воронкової. – Запоріжжя : Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2005. – 472 с. 5. Туленков М.В., Чувардинський О.Г., Шайгородський Ю.Ж. Сучасний менеджмент (теорії, концепції, моделі) [Текст] [Текст] : навч. посібник. - Рек. МОН. - Полтава : Український центр політичного менеджменту, 2008. - 376 с. 6. Хрестоматія з філософії управління [Електронний ресурс]. Режим доступу: Ре http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=122&id_cou=6957 7. Текстові та електронні варіанти тестів для поточного контролю знань. 	
9. Програмові вимоги	
<p>Перелік питань для підсумкового контролю з «Філософії управління». Форма контролю – залік</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт і предмет філософії управління. 2. Основні завдання, функції та методи філософії управління. 3. Співвідношення соціального менеджменту і філософії управління. Інтегративний характер філософії управління по відношенню до інших наук соціо-гуманітарного профілю. 4. Актуальні проблеми сучасної філософії управління. 5. Суспільна потреба в управлінні та соціальні наслідки. 6. Соціальна природа управління. Зміст та специфіка соціального управління. 7. Суб'єкт, об'єкт соціального управління. Сутність цілепокладання в процесі управління. 8. Поняття управлінських відносин. 9. Принципи та закони соціального управління. 10. Функції соціального управління. 11. Соціальне прогнозування в управлінні: сутність, функції. 12. Періодизація основних етапів розвитку управління як науки. 	

13. Проблема управління у філософії стародавнього світу. Концепція «гуманного управління» Конфуція.
14. Управління як особлива форма діяльності людини в античній філософії докласичного і класичного періоду. Методологічні основи управління в філософії Аристотеля.
15. Обґрунтування управлінських функцій в філософії Середніх віків. Теологізація системи управління в умовах середньовіччя. Секуляризація управлінських функцій в філософських поглядах мислителів Відродження.
16. Світоглядно-методологічні основи управління суспільством в філософії Нового часу та Просвітництва. Емпіризм та раціоналізм – теоретична основа системи управління в XVII-XIX ст. Р. Оуен – філософ і реформатор менеджменту. Проблеми управління суспільством у класичній німецькій філософії. Кантівське розуміння системи управління людьми. Управління в фіхтеанській філософії дії. Система «керівник – підлеглий» в філософії об'єктивного ідеалізму Г. Гегеля.
17. Класичний етап розвитку філософії управління. Вплив наукових здобутків О. Конта, Е. Дюркгейма, К. Маркса на становлення та розвиток філософії управління.
18. Класична школа управління: Ф. Тейлор, А. Файоль, М. Вебер. Концепція управління М. Фолетт.
19. Теорія «людських відносин» (Е. Мейо, А. Маслоу, Ф. Херцберг).
20. Основні характеристики сучасного етапу розвитку філософії управління: емпірична школа управління, системний та ситуаційний підходи до управління.
21. Теорія стилів керівництва (Д. Макгрегор, Р. Танненбаум, У. Шмідт, Р. Лайкерт, Б. Басе).
22. Емпірична теорія управління Л. Ньюмена.
23. Теорія комплексного підходу до управління Г. Лівітта.
24. Системний підхід до організації управління (Г. Саймон, А. Етционі).
25. Теорія ситуаційного лідерства (П. Херсі, К. Бланшард).
26. Розвиток вітчизняної соціології управління: представники та основні ідеї, проблематика досліджень.
27. Особливості американської системи управління.
28. Особливості японської системи управління.
29. Поняття управлінського рішення, його види, типи.
30. Етапи прийняття індивідуального управлінського рішення.
31. Етапи прийняття колегіального управлінського рішення.
32. Функції контролю за виконанням управлінського рішення, його різновиди.
33. Критерії ефективності соціального управління.
34. Роль ризику в процесі прийняття управлінського рішення.
35. Критерії ефективності управлінського рішення.
36. Особливості індивідуальних і групових форм прийняття управлінських рішень.
37. Визначення соціального інституту, класифікація соціальних інститутів.
38. Держава як головний інститут управління.
39. Громадянське суспільство як суб'єкт управління.
40. Самоуправління: форми та методи реалізації.
41. Характеристики організації як соціального феномену.
42. Неформальні та формальні типи організацій.
43. Ієрархічний та координаційний принцип управління. Умови успішного функціонування організації.
44. Поняття влади та ієрархії в управлінні.
45. Типи соціального управління суспільством та стилі керівництва в організаційних структурах.
46. Авторитарний стиль управління.
47. Ліберальний стиль управління.
48. Демократичний стиль управління.
49. Проблема бюрократизації в соціальному управлінні.

50. Роль інформації в управлінні соціальними процесами.
51. Роль комунікацій в системі управління.
52. Управлінська культура: поняття, структура, розвиток.
53. Управлінські цінності, традиції, пріоритети у вітчизняній моделі управління.

Викладач

М.В. Дойчик